

GECEİN SÜTÜ

Bulutlu gecelerin olduğu zamanlardı.

Elimizde süt kostik kovaları, duvarlar emrimize amade.

İkili gruplar halinde çıkıyorduk, kara gölgelerin ardında yarını aydınlatacak afişleri

asmak için Kasımpaşa'nın duvarlarına.

Gece yarını ve yaraları saklar. Gece şahitsiz. Ay beyaz gözleriyle, hem umut hem kuşku uyandırır, gizli işler yapanların kalbinde.

Bir hançer sapının ışıltısıyla deler ansızın bir yüreği, bir sırtın içinde bembeyaz bir delik açarak. Kızıl entarili gelinlik kızların yüzüne bile bakmadan.

Ay, sus pus öyle.

Eski mezarlığın uzun servileri ve " artık yakın beni " diye yalvaran, tahta yapıların arka bahçeleri birbirine yaslanmış, yeni Kasımpaşa'nın esmer yüzünü oluşturuyor.

Ay biraz hüzünlü.

Taksiler gece bir saatten sonra girmeye korkar bu semte. Darbukaların, incelikli aksak ritimlerinin keman yayıyla buluştuğu bu mahallede, düğün dernek dışında, İstanbul'un unutulmak istenen yüzleri saklanır. Saç arkalarına ilıştırılmış allı güllü tokalar ve kuşkulu bakan esmer yüzler, otuz iki diş ortada gülünce hiçbir şey güllük gülistanlık değildir; korkun!

Bebek bezine zulalı esrar, İstiklal Caddesi'nde küçük ellerin ustaca arakladığı cüzdanlar, gece yarısı pay edilir, gelinlik kızların çeyizine gitsin diye.

Bizden çekinirlerdi. Anlamaya hiç hevesli olmadıkları bir dünyanın habercileri olarak arka sokaklara sessizce girer, afişlerimizi asar, hayalet olur giderdik.

Geride süt kostik kokusu.

Onlara karışmaz, düşmanca davranmaz, ama araya aşılmaz bir mesafe koyardık.

Bizlerden birine dokunduklarında rahatlarının kaçacağını bilirlerdi. Aynı üniformalardan saklanırdık, farklı sebeplerden.

Yaprakların titrediği o gece, hayata bağılıyor astığımız afişler.

Yağmur yanağımızda susuyor. Nisan yağmuru, üşütmeden vuruyor hayata.

Zaman kıymetlidir gecenin kara korsanları için. Becerikli eller yağmur hızıyla yapıştırıyor afişleri. Bazı pencerelerin tülü aralanıyor, tedirgin. Biz neredeyse hiç konuşmuyoruz.

Kısa tümceler:

- Kovayı uzat...
- Fırçaya dikkat et!
- Karşı duvarı unutma!

Yağmuru kimse hesaplamadı kuşkusuz, ama yapacak bir şey yok. Yarın için gerekliydi bu afişler. İstanbul'un her yerinde ve Kasımpaşa'nın en ücra köşelerinde, yaşlısından gencine, kedisinden köpeğine herkes görmeliydi nasıl var olmamız gerektiğini!

Uyarı ıslığı geceyi bıçaktan hızlı kesti. Süt kostik dolu kovalar hemen bırakıldı olduğu yere. Kalan afişler, o bilinen bahçeye atıldı, hızla toparlanıp. Bu kentin bütün arka bahçelerini bilmeye zorunluyduk. Mazgalların altından giden yolları... Avlu içlerini... Yıkıntı eski tahta evlerin üstü saman ve yanmış anılarla gizli kilerlerini.

Hatta, karanlığa baş eğer yüce ıhlamur ağacının o en yüksek dalını... Kasımpaşa'nın duygusal haritasını avucumuzun içine çizmiştik. Kaçacak yer kalmayınca hangi kapıların bize açık olduğunu da iyi bilirdik...

Üniformalar hızla çoğalarak sökün etti sokaklara. Bağırtilar, düdük sesleri, yağmuru bastırdı. Karanlığa dağıldık. Biz iki kişiyiz. O, önde ben arkada.

O erkek, daha hızlı. Arayı açmadan son hızla koşuyor. Ama mesafe hep aynı, onun temposu beni de hızlandırıyor. Böyle yapmazsa yakalanacağız.

İçeriye girebileceğimizi bildiğimiz ilk evin kapısına geliyoruz. Evde kimse yok. Pencereler kör...

— Devam et, koş!

Fısıltıyla haykırıyor. Yolun kestirmesinden bir ekip önümüze çıkmak üzere. Birkaç zikzaktan sonra, hiç beklenmeyi yapıyoruz, o kocaman ölümler kentine, Kasımpaşa Mezarlığı'na fişek gibi dalıyoruz. Birden buhar oluyoruz. Mezarlığa gireceğimizi hiç düşünmüyorlar. Gürültülü ayak sesleri önümüzden geçiyor. Ama bir süre sonra geriye dönecekler ve ince arama başlayacak. Soluğumuz hiç yok. Yan yana iki mezarın üstünde yatıyoruz. Yağmur yüzümdeki korkuyu yalıyor. Mor irislerin geniz yakan kokusu yayılıyor mezarlardan, fosforun ince gümüşü parıltısı sanki üzerimize yapışacak. Ölümlerden çok üniformalardan korkuyoruz.

Sol yanımda boynu bükük küçük toprak yığını; bir çocuk mezarı. Yeni gömülmüş. Taze toprağın buğusu genzimi dağlıyor. Sıcak, ıslak tanelerin yanağımdan düşmesine engel olamıyorum. Gözpınarlarımı sileceğim, elim kalkmıyor yüzüme. Onun yerine taze ölü toprağını avuçluyorum. İçimden dua okumak bile geçmiyor.

O, bana bakıyor cesaret verircesine, mezarın karaltısıyla iç içe, uzaktan toprakla bütünleşmişiz. O'nun incecik gövdesi, toprak yükseltisini tamamlıyor. Göz dikkatli bakmazsa ayıramaz, aldanır, karaltılarımızın ölüme ait olduğunu düşünür... Yanımızdaki büyük anıt mezar, bulunduğumuz yeri ustaca gizliyor. Yine de uzaklaşan ayak seslerinin arkasından alçak ama kararlı nefesiyle açıklıyor:

- Bizi görürlerse, onlar yakalamadan; önce seni vuracağım, sonra kendimi.

Soluksuz kalıyorum bir an. Sesimin tonundan korkuyorum ve tek bir kelime çıkıyor boğazımdan umutsuz:

- Peki...

Kaç saat yattık, mezarların ıslak koruyucu karanlığında hatırlamıyorum.

Gün doğmadan çıkmalıydık oradan. Saklanabileceğimiz ikinci ev, çok yakındı.

İlk, O doğruldu. Koşuşturmalar ve cırcır böceklerinin sesleri dinmişti. Beklememi işaret etti. Kıpırdamadım. Gözüm çocuk mezarına dikili öyle bakıyorum ıslak toprağa. Birkaç dakika sonra yanıma geldi. "Fırla" dedi. Yan yana, koşmadan hızlı hızlı yürüyoruz, elimi tutuyor sanki sevgilisiymişim gibi. İkimizin de elleri buz.

Kalbimin çarpıntısı geceyi sarıyor. Yürüyüşümüzü giderek hızlandırıyoruz. Etrafta kimse yok. Ara sokaklara dalıyoruz. Evlerin erkenci ışıkları yanmaya başlıyor mahmurlukla...

Alacaydınlık, bütün ihtişamıyla günü müjdelemek üzere. Üstüm başım süt kostik lekesi. Bizi görürlerse, inandırmak zor olacak sevgili olduğumuza.

İki sokağı hızla geçiyoruz. Bahçe duvarını atlayıp, avludan içeri süzülüyoruz.

Kapıyı hemen açtılar. Taze çayın kokusunu hiç bu kadar sevmemiştim. İçeride yer yatakları yeni toplanıyor. Öbür odada misafirleri varmış. Ben mutfağa gidiyorum. Ev sahipleri, sofrayı kurmaya başlıyor. Evin küçük oğlu Ahmet'e kimse dokunmuyor. Öğleden sonracıymış. Geniş omuzlu, palabıyık Baba Hakkı kahvaltısı yapıp Tersane'ye gidecek. Karısı Gülizar evde çocuk bakıyor. Pembe gülüslü, 20'li yaşlardaki Gülizar, benim yeğenim. Ama kimse bilmez. Sokakta karşılaşsak tanımazdan geliriz birbirimizi. Hayatın güvenliği için.

Kapıyı hangi saate çalarsam çalayım, Gülizar ve Hakkı hiçbir şey sormadan içeri alırlar.

Bilirler ki durum zordur. Çocukluğu İstanbul'da geçmiş yeğenini, yani beni hiç unutmadı Gülizar. Beş yıl önce Kasımpaşa'ya göçlerinden bu yana görüşürüz.

Mutfakta peynir ve zeytin tabaklara dolduruluyor. Memleket yağını zeytinin üzerinden geçirirken, " konuklarınız kim?" diye soruyorum Gülizar'a... Çünkü bu eve neredeyse hiç konuk gelmez yatıya.

"Bir haftadır buradalar" diyor Gülizar. Bugün kocası geri dönüyormuş köye ama kadının biraz daha kalacaktı. Nedenini çok merak ettim, ayrıntılarını nedense bölük pörçük verdiği bu öykü, korkunun kucağından yeni kopmuş olan beni tuhaf bir şekilde kendine çekiyordu. Mutfakla sofa arasında gidip gelirken, konuklar uyanmadan Gülizar, onların öykülerini tamamlamaya çalıştı.

Köyde, kapı komşularıymış yıllardır. Ben hatırlamazmışım. Anneleri birlikte büyümüş. Şefika, yani içerde bizlerden habersiz uyuyan konuk, altı yıl olmuş Kadir'le evleneli. Çocukları olmuyormuş. Doktorlara gidilmiş; kusur Şefika'da. Kocası Kadir, çok seviyor onu, asla boşamak istemez, kuma da getirmemiş. Sonunda çare bulunmuş: Dört yıldır, Çocuk Esirgeme Kurumu'ndan evlatlık bekliyorlarmış. Büyük bir özlemlerle, patikler örülmüş, zıbınlar dikilmiş, beklemenin karanlığına karşı mum gibi yakıp umudunu, bir kız çocuğu için ne gerekliyse hazırlamış Şefika... Ama köyde dile düşmemek için; dokuz ay, hamile taklidi yapmış, karnına yastıklar bağlamış.

Bir gül dikenini nasıl izlerse, öyle tutkuyla beklemişler bu çocuğu, ama öz evlatları diye bilinsin isterlermiş. İstanbul'a çocuğu almaya geldiklerini kimseye belli etmemişler. Şefika, zor hamile kaldı ya, " büyük kentte doğuracak " diye duyurmuşlar herkese.

Gülizar, ahretliği onun, ele vermez. Kafasını kesseler söylemez.

Kızarmış ekmek kokusu bütün eve yayıldı. Bebeği aldıkları henüz bir hafta olmuş. Adını Umut koymuşlar kız çocuğunun. Üç günlükken annesi Kasımpaşa Mevlevihanesi'nin kapısına bırakmış, kundağına bir not ilâştirip çengelli iğne ile.

Hepimiz sofraya oturacağız, ama yine de tedirginim, buraya girerken görüldük mü diye.

Bu yeni öykü korkumu tamamen unutturuyor bana. Gülizar'a soruyorum:

- Bebeği görebilir miyiz gitmeden?

Konuk odasının kapısı sanki beni yanıtlamak için açılıyor. Şefika'nın eşi kapıda görünüyor.

Saygıyla çeviriyorum gözlerimi ona. Baba olma yeteneğine sahip bir erkeğin, karısı, yâri aşkına kendi soyundan olmayan bir bebeği evlat kabul edebilmesi çok rastlanır bir şey değil bu ülkede.

Gülizar bizleri tanıştırıyor: Gülizar'ın yeğeni ve nişanlısıyız... Kadir gülümsüyor.

Toprakla haşır neşir olmuş geniş elini güvenle uzatıyor. Son derece mutlu, bebeklerini

anlatmaya başlıyor. Karısının hamileliğini, bebeğin nasıl doğduğunu, bu zor doğumdan dolayı, karısının neden İstanbul'da biraz daha kalması gerektiğini.

Kimse yalanlamıyor öyküyü. Gülizar'la suç ortağı ben, birbirimize gizli bir bakış atıyoruz sadece. Ben bebeği görmek istediğimi söylüyorum. Gülizar: "çocuklara bayılır" diyor benim için.

Kadir anlayışla bakıyor bana. Bebek daha uyanmamış, annesi uyanmasını bekliyor.

Bebek gözlerini açınca Şefika onu getirecek.

Ben giderek sabırsızlanıyorum, Şefika'yı ve bebeği görmek için. Burada fazla kalamayız.

Aslında çoktan çıkmalıydık. Durumun farkında olan Gülizar, üzerimi değiştirmem için kendi elbiselerini teklif ediyor. Ama içeride konukların kaldığı yerdeymiş giysiler. Kadir, masadan kalkıyor, karısına haber vermeye gidiyor. Çay bardağı elimde öyle heyecanla bekliyorum.

— Girebilirsiniz

Odaya girme iznim çıkınca hemen doğruluyorum. Süt kokan bir bebeği bağrıma basmayalı ne kadar zaman olmuş bilmiyorum. Henüz çocuğum yok. Anne olmaya zamanım da yok. Anne olmayı böylesi isteyen genç bir kadını ve onun doğurmadığı bebeğini görmek istiyorum.

Odanın perdeleri henüz açılmamış. Yeni uyanmış bebeğin mırıltıları üstüne eğilmiş Şefika'nın uzun beliklerini görüyorum önce. Yaklaşıyorum, bana bakıp gülümsüyor.

Ay doğmuş gibi aydınlanıyor odanın loşluğu. Bebek de annesine ve bana bakıp mırıldanıyor. Şefika özenle altını değiştiriyor. Tanışıyoruz alçak sesle.

Altını değiştirdikten sonra, bebeği sevmeme izin veriyor. Usulca kucağıma alıyorum bu küçücük insan sıcaklığını; öpüyor, kokluyorum doymayasıya. Minik elleri yüzümde geziniyor. Birden ince bir ağlama tutturuyor Umut bebek. Şefika mahcup... Bebeğin ağlamasına dayanamayan gözleri doluyor. Kollarını uzatıyor kucağımdaki bebeğe doğru:

- Acıktı, diyor

Ben bebeklerin acıktığını farklı bir ağlayışla ilettiğini biliyorum. Ama bir annenin bu açlığı böylesi şefkatli bir titizlikle karşıladığını hiç görmemiştim. Bebeği özenle kucağımdan alıyor.

Kapı usulca açılıyor, Kadir içeriye giriyor. Babadan mama yapmak için, sıcak su isteyecek diye düşünüyorum hızla. Karı koca birbirlerine bir bahar güneşi yumuşaklığı ile bakıyorlar.

Karyolanın köşesine, bebeyle Şefika'nın yanına usulca oturuyor adam.

O an inanılmaz bir şey oluyor.. Bütün Kasımpaşa'nın inanamayacağı bir şey. Evrenin, kendine yeni gözlerle bakıp, kim olduğunu bir daha sorgulayacağı.

Ah! İnsan soyunun bu mucize annesi, geceliğinin düğmelerini açıyor, bebeğin hazla süt bekleyen ağzına doğru uzatıyor.. Saldırıyor küçük iştahlı ağız ve şapırtıyla emmeye başlıyor sütü...

Hiç doğurmamış bir annenin yaradandan dilediği sütle dolu göğüslerinden besleniyor Umut bebek.

İnanmaz gözlerle bakıyorum, doğurmamış ananın anne oluşuna.

Ve hayatın karanlığına akan süte.